

Загальноправова характеристика права на підприємницьку діяльність

Полюга А.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри загальноправових дисциплін *Юрковська Л.Г.*

Чільне місце в системі прав і свобод особи займає конституційне право на підприємницьку діяльність. Особливе значення цього права в Україні зумовлено порівняно недавнім його проголошенням. Саме тому означене право залишається недостатньо дослідженим і малоопрацьованим.

Відповідно до ст. 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Це право базується на свободі підприємницької діяльності, тобто на реальній можливості здійснення особою на власний розсуд і ризик господарської діяльності, не забороненої законом, з метою одержання прибутку. Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом [1].

Конституційне право на підприємницьку діяльність не може бути реалізоване без всебічної участі в цьому держави, бо відбувається безповоротна інтеграція України у світове, зокрема європейське, співтовариство. Тому існує потреба вдосконалення чинного законодавства в цій сфері, приведення його у відповідність до принципів, проголошених чинною Конституцією України. Реалізація права відбувається відповідним способом, з використанням належних засобів та дотриманням умов. [3]

Для осіб, які бажають займатися підприємницькою діяльністю, держава висуває певні умови:

1. Дотримання конституційних обов'язків – вимог, які висуваються до кожної людини (можливість займатися підприємницькою діяльністю в Україні не залежить від приналежності до громадянства України) неухильно додержуватися Конституції та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей (ст. 68 Конституції України), не заподіювати шкоду природі, культурній спадщині, відшкодувати завдані ним збитки (ст. 66), сплачувати податки і збори [2].

2. Виконання вимог господарського та цивільного законодавства України, а саме: наявність повної дієздатності особи, яка настає з 18 років, а у виняткових випадках з 16 років; дотримання встановлених державою обмежень щодо здійснення підприємницької діяльності в Україні (за колом осіб, дієздатністю і правоздатністю, вироком суду, видом діяльності тощо); проходження легалізації підприємницької діяльності; здійснення підприємницької діяльності у будь-яких організаційних формах, що передбачені законом, за вибором підприємця; встановлення чіткого напряму діяльності із зазначенням цього виду діяльності у реєстраційних документах. На деякі види господарської діяльності законом встановлена заборона; головна мета – отримання прибутку; представництво своїх інтересів від свого імені; несення ризику від підприємницької діяльності за рахунок свого майна.

На сучасному етапі розвитку української державності законодавство, яке регулює підприємницьку діяльність, ще недостатньо забезпечує поєднання свободи підприємництва і конкуренції з належним захистом прав суб'єктів підприємницької діяльності, що, у свою чергу, зумовлює необхідність

звернення останніх до господарського суду за захистом своїх порушених або оспорюваних прав і охоронюваних законом інтересів, тому питання захисту прав суб'єктів підприємницької діяльності в господарському суді на сучасному етапі є особливо актуальним і практично значущим.

Захист прав суб'єктів підприємницької діяльності регулюється і гарантується нормами цивільного і господарського права. Однак законодавча база в окремих спірних питаннях не дає повних відповідей для винесення обґрунтованих законних рішень. Слабкість і недосконалість правового захисту підприємництва, неврегульованість багатьох його аспектів, неузгодженість нормативних актів негативно впливають на ефективність підприємництва в Україні.

Таким чином, можна зробити висновок, що одним з основоположних прав і свобод людини є право на зайняття підприємницькою діяльністю. Держава приділяє значну увагу регулюванню підприємницької діяльності та умовам її здійснення. Це цілком логічно, оскільки підприємництво є рушійною силою економіки, без розвитку якої неможливий розвиток держави в цілому. Але сьогодні, на жаль, уваги держави на цьому напрямі потребують коригування та удосконалення. Позитивним є те, що держава не стоїть на місці, а продовжує плідну роботу у цій сфері, оскільки розвиток підприємництва в Україні залежить передусім від створення реальних, повноцінних ринкових умов, що дадуть змогу особам повною мірою реалізовувати своє конституційне право на підприємницьку діяльність та створюватимуть атмосферу підтримки підприємництва як найпоширенішого та найприбутковішого виду діяльності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 1996 – № 30 – Ст. 141
2. Гончаренко Н. Проблеми аспекти вирішення господарських спорів в Україні / Н. Гончаренко // Підприємство, господарство і право. – 2010. – № 12. – С. 24–27
3. Ковач А. Право людини на підприємництво / А. Ковач // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 212–214.

Проблеми та перспективи розвитку інституту депутатської етики в Україні з урахуванням досвіду європейських держав

Валькова А.І., студент юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор *Федоренко В.Л.*

Актуальність даної теми зумовлена тим, що Україна – держава, яка знаходиться на шляху інтеграції у європейське співтовариство і тому має вдосконалити своє внутрішнє законодавство, що стосується регулювання норм етичної поведінки народних депутатів України, особливо в частині відповідальності за їх порушення. Етична поведінка депутатів – необхідна складова справжньої демократизації політичного життя держави, оскільки пов'язана із винятковим статусом депутата, що виявляється у можливостях впливу на формування суспільної ситуації, а, отже, високою мірою відповідальності. Особлива увага на сьогоднішній день загострюється на етичній поведінці народних депутатів, враховуючи майбутні парламентські вибори та підвищений запит до очищення влади, що зумовлює необхідність вдосконалення правового регулювання етичної поведінки народних обранців.